

Nyhedsbrev nr. 5 maj 2002

foreningen Hexis

redaktion: Carsten Sestoft
sestoft@hum.ku.dk

Indhold

1. [Redaktionelt](#)
2. [Bauman holder foredrag om Bourdieu på tirsdag](#)
3. [Staf Callewaert fylder 70](#)
4. [Rettelse](#)
5. [Arkiv på hjemmesiden](#)
6. [To Bourdieu-arrangementer ved Filosofisk debatforum](#)
7. [Kim Esmarks Ph.d.-forsvar](#)
8. [Anmeldelser](#)

1. Redaktionelt

Det lykkedes redaktøren at komme gennem hele april uden at udsende et nyhedsbrev... Til gengæld skulle oversættelsen af Bourdieus "Det økonomiske felt" i Dansk sociologi (1/2002) være udkommet, og redaktøren har også haft stunder til at læse nogle af de tidligere omtalte nye Bourdieu-skrifter (se anmeldelser).

2. Zygmunt Bauman holder foredrag om Bourdieu på tirsdag

med titlen "The role of the intellectual in our non-intellectual times: the case of Pierre Bourdieu" d. 7. maj kl. 19.30 i foredragssalen (øverste etage) i Rosenborggade 15, København. Man skal nok bare følge strømmen eller komme i meget god tid. Tak til Inga Axelsen for at gøre opmærksom på dette. (I det hele taget er medlemmerne meget velkomne til at foreslå meddelelser, der kan bringes her i nyhedsbrevet.)

3. Staf Callewaert fylder 70

I anledning af Staf bliver pensioneret fra KUA, da han fylder 70 den 16. juni, afholder instituttet på hans ansættelses sidste hverdag, dvs. 14. juni 2002, et arrangement på KUA (Njalsgade 80, 2300 Kbh. S), som består af følgende punkter:
En forelæsning ved Staf selv kl. 9 i det store auditorium (8.1.13) En reception kl. 13 i cafeen ved Institut for Filosofi, Pædagogik og retorik ved opgang 13.
Flere andre tiltag er planlagt for dagen; det vender vi tilbage til.

4. Rettelse

Artiklen i Le Monde diplomatique, som blev omtalt i nr. 4 og rettet i nr. 4a, har behov for endnu en rettelse: artiklen hedder faktisk "Pour un savoir engagé" (For en engageret viden), men er ikke identisk med den i Modild. Den kan findes på adressen <http://www.monde-diplomatique.fr/2002/02/BOURDIEU/16120>. For at gøre forvirringen komplet optræder den imidlertid også i den nye samling af Bourdieus politiske skrifter, Interventions 1961-2001 (Marseille: Agone, 2002), og dér hedder den "Les chercheurs et le mouvement social" (s. 465-69); det drejer sig om et foredrag, som Bourdieu holdt i Athen i maj 2001.

Men hvad står der da i denne efterhånden meget omtalte artikel? Her er et citat, som forekommer mig at sige noget, Bourdieu ikke plejede at sige: "De fleste kultiverede folk, særligt i socialvidenskaberne, har i deres hoveder en dikotomi, som forekommer mig helt igennem ødelæggende: modsætningen mellem scholarship og commitment -- mellem på den ene side dem, der helliger sig det videnskabelige arbejde, som gøres med videnskabelige metoder, og som rettes mod andre videnskabsfolk, -- og på den anden side dem, som engagerer sig og bærer deres viden ud i verden. Modsætningen er kunstig, og i virkeligheden skal man være en autonom videnskabsmand [m/k], der arbejder efter reglerne for scholarship, for at kunne frembringe en engageret viden, dvs. scholarship with commitment. For at være en sand engageret videnskabsmand, der er legitimt engageret, må man engagere en viden. Og denne viden opnår man kun gennem det videnskabelige arbejde, som er underkastet reglerne i det videnskabelige fællesskab. Sagt på en anden måde: man må sprænge et antal modstillinger, som er i vore hoveder, og som kan være måder at tillade uansvarlighed [démission] på: ikke mindst den med videnskaben, der trækker sig tilbage til elfenbenstårnet. Dikotomien mellem scholarship og commitment beroliger forskernes gode samvittighed,

fordi den giver dem det videnskabelige fællesskabs godkendelse. Det er som om forskerne føler sig dobbelt videnskabelige, fordi de ikke bruger deres videnskab til noget. Men når det drejer sig om biologer, kan det være kriminelt. Men det er lige så alvorligt, når det handler om kriminologer. Denne tilbageholdenhed, denne tilflugt til renheden har yderst alvorlige samfundsmæssige konsekvenser. Skulle folk som mig, der betales af staten for at forske, beholde deres viden for sig selv?"

Det nye ved dette synspunkt forekommer mest at bestå i kombinationen af en videnskabelighedsforordning med en moralsk forpligtelse til at handle i verden på grundlag af denne videnskabelige viden, -- en forpligtelse som ikke tidligere trådte så tydeligt frem. Selv om den nye samling, *Interventions 1961-2001*, i øvrigt peger på en større kontinuitet i Bourdieus tænkning om forholdet mellem politik og videnskab end det hidtil har været synligt: redaktørerne Thierry Discepolo og Franck Poupeau (der var en slags forskningsassistent for Bourdieu på Collège de France) har gravet nogle af alle hans marginale skrifter og foredrag frem og har i deres indledninger og kommentarer trukket linier til de mere kendte publikationer og til de politiske kontekster.

5. Arkiv på hjemmesiden

Som allerede meddelt i en separat mail er der nu oprettet en arkivside på Hexis hjemmeside (<http://www.hexis.dk>), hvor man kan finde de gamle nyhedsbreve og nogle faglige tekster. Siden med links sammesteds er også opdateret, herunder med links til radiointerviews, som kan downloades og afspilles, hvis man har en Quicktime-player.

Et af de nye links er i øvrigt til forfatteren François Bons hjemmeside (<http://www.remue.net>) -- tilføj /cont/bourdieu.html for at se Bourdieu-stoffet -- som man jo også lige kunne reklamere for: ganske vist er kun een af de mere traditionelle romaner af Bon (f. 1952) oversat til dansk (Buzons forbrydelse, Per Kofods Forlag 1993), men det interessante ved ham, er at han har opfundet noget så umuligt som en poetisk socialrealisme, dvs. en måde at skrive om alle de fortabte og marginaliserede på samfundets bund på ved at bruge den højere poesis sproglige ressourcer (Rimbaud er et af forbillederne). Han bruger ofte noget af det stof, som han indsamler gennem sine skriveværksteder i fængsler og blandt narkomaner og arbejdsløse. En af hans bedste bøger er således Temps machine fra 1993, en mægtig prosapoetisk elegi over nedlæggelsen af sværindustrien i det nordlige Frankrig og alle dens menneskelige omkostninger, som et kolossalt rigt vokabular om forladte maskiner og fabrikker peger på. Interessant er det i al fald, at Bon også er Bourdieu-fan.

6. To Bourdieu-arrangementer ved filosofisk debatforum

Kim Esmark gør opmærksom på, at et os ubekendt Filosofisk Debatforum arrangerer to temaaftener under titlen "Neo-liberalismen, kritikken og modstanden", hvor Bourdieu er emnet. Arrangementerne finder sted hhv. 4. juli kl. 19-22 og 19. august kl. 19-22, begge gange i Folkets Hus, Stengade 50, 1. sal (2200 Nørrebro).

4. juli er udgangspunktet Bourdieus bog om TV, med oplæg af Niels Fleckner Hansen; 19. august handler det om Bourdieus Modild (ingen oplægsholder annonceret).

Kim skriver videre: "Det ligner to arrangementer, der foregriber noget af dén debat om Bourdieu og politik som vi selv agter at tage op til efteråret." Temaet for Hexis' efterårsarrangement er "Videnskab og politik"; men det vender vi senere tilbage til.

7. Kim Esmarks ph.d.-forsvar

Som det allerede er en del bekendt, forsvarer bestyrelsesmedlem Kim Esmark sin ph.d.-afhandling "De hellige døde og den sociale orden: relikviekult, ritualisering og symbolsk magt (Anjou, 10.-12. århundrede)" på RUC i auditoriet i bygning 46 på Kommunikationsvej fredag den 24. maj 2002 kl. 13.00. Opponenten er professor Eva Österberg (Lunds Universitet), antikvar Michael H. Gelting (Rigsarkivet) samt lektor Michael Harbsmeier (Institut for historie og samfundsforhold, RUC), der også er formand for bedømmelsesudvalget. Redaktionen ønsker held & lykke og møder talstærkt op.

8. Anmeldelser

Det tidligere omtalte (i nyhedsbrev nr. 4) særnummer af magasinet Sciences Humaines om Bourdieu er nok lidt mindre interessant end formodet: Alain Touraine siger sine sædvanlige dumheder, og redaktørernes introduktioner til Bourdieus hovedværker er ikke alle lige skarpe eller rimelige i deres kritik. Men der er mindst een artikel, som er interessant, nemlig François de Singlys, der burde være obligatorisk læsning for alle sociologer på første år. Med udgangspunkt i *Le métier de sociologue* (The Craft of Sociology) beskriver han meget klart den forskel i epistemologisk status på socialvidenskab og socialfilosofi, som de fleste grundkurser i sociologisk teori udviser ved at lade dem optræde som ligestillede elementer i en kursusplan.

Bourdieu's sidste forelæsningsrække ved Collège de France, *Science de la science et réflexivité* (Liber/Raisons d'agir, 2001) eller "Videnskab om videnskaben og refleksivitet", er interessant af to grunde: for det første fordi Bourdieu i kapitel 1 giver en forholdsvis nuanceret beskrivelse af mulighedsrummet i videnskabssociologien, som stort set består af tre positioner: Mertons, Kuhns og de nyere socialkonstruktivisternes (dels David Bloor & co.s "strong program", dels Bruno Latours omskiftelige, men altid besynderlige ideer). For det andet giver han i kapitel 3 den hidtil mest detaljerede analyse af sin egen bane og habitus i forhold til sociologien og filosofien og de samtidige (både i fransk og international sammenhæng), som fordi den jo også er den sidste har karakter af en slags intellektuelt testamente. Det er interessant læsning, og selv om Bourdieu i sin selvobjektivering ikke er plaget af falsk beskedenhed -- hvilket jo så at sige også ville være objektivt falsk -- er analysen troværdig og præcis, så vidt jeg kan bedømme. Bogens kapitel 2 beskriver Bourdieu's eget forslag til en videnskabssociologi på grundlag af felt- og habitusbegreberne, og det er der sådan set ikke så meget nyt i; især ville analysen have vundet ved et seriøst case study af udviklingen i en af de "hårde" videnskaber, f.eks. fysik.